

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การออมเป็นเหมือนการประกันความเสี่ยงให้กับชีวิตของคนเราทุกวันนี้ คงไม่มีใครที่สามารถปฏิเสธได้ว่าเงินไม่มีความจำเป็นต่อชีวิต หากกล่าวถึงเงินคงจะพบวิธีมากมายที่จะหาผลตอบแทน ไม่ว่าจะจากการลงทุนหรือการทำธุรกิจ แต่สิ่งเหล่านี้เชื่อว่าดีเสมอไป การที่เราจะได้กำไรจากการลงทุน นั่นก็หมายถึงการที่มีใครสักคนที่จะต้องขาดทุน แล้วจะแน่ใจได้อย่างไรว่าสักวัน คนๆนั้นจะไม่ใช้เรา แต่หากลองนึกกลับไปถึงการประกันความเสี่ยงที่เราจะได้รับก็อาจจะมองเห็นความสำคัญของการออมเพราะการออมสามารถทำให้เรามีทุนในการตั้งต้นใหม่อีกครั้งโดยไม่ต้องพบกับความเดือดร้อนที่มาจนเกินไป โดยทั่วไปการออมจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีรายได้มากกว่าการจ่ายของเขาทางที่จะเพิ่มเงินออมให้แก่บุคคลอาจทำได้โดยการพยายามหาทางเพิ่มรายได้ให้มากขึ้นด้วยการทำงานมากขึ้นใช้เวลาว่างในการหารายได้พิเศษหรือการปรับปรุงงานที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพมีรายได้สูงขึ้น เป็นต้น นอกจากนั้นการลดรายจ่ายลงด้วยการรู้จักใช้จ่ายเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมก็จะทำให้มีการออมเกิดขึ้นได้เหมือนกันและการที่คนเรามีเป้าหมายอย่างหนึ่งอย่างใดในอนาคตกำหนดไว้อย่างชัดเจนแน่นอนก็จะทำให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเก็บออมมากขึ้นเป้าหมายของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันแล้วแต่ความจำเป็นและความต้องการและยังขึ้นอยู่กับความหวังและความทะเยอทะยานในชีวิตด้วย เช่น บางคนอยากมีบ้านและที่ดินเป็นของตัวเอง อยากจะมีการศึกษาสูงอยากมีชีวิตที่สุขสบายยามปลดเกษียณหรือหวังที่จะให้ลูกหลานมีหลักฐานมั่นคง ดังนั้นเป้าหมายในการออมแตกต่างกันนี้จะเป็นสิ่งที่กำหนดให้จำนวนเงินออมและระยะเวลาในการออมแตกต่างกันไปซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการออม ได้แก่

1.ผลตอบแทนที่ผู้ออมได้รับจากการออม หมายความว่าถ้ายิ่งผลตอบแทนในการออมเพิ่มมากขึ้นเท่าใด ก็จะเป็นสิ่งดึงดูดใจให้บุคคลมีการออมเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น เช่น ในภาวะที่รัฐบาลกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำทุกประเภทลง ทั้งยังเก็บดอกเบี้ยเงินฝากอีก จึงทำให้ระดับเงินออมของธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มลดลงเป็นอย่างมาก

2.มูลค่าของอำนาจซื้อของเงินในปัจจุบัน ผู้ออมจะตัดสินใจทำการออมมากขึ้นภายหลังจากการพิจารณาถึงอำนาจซื้อของเงินที่มีอยู่ในปัจจุบันว่าจะมีความแตกต่างจากมูลค่าของเงินในอนาคต มักหมายความว่าจำนวนเงิน 1 บาทซื้อสินค้าและบริการได้ในจำนวนใกล้เคียงหรือเท่ากับการใช้เงิน

1 บาทซื้อสินค้าหรือบริการในอีก 2-3 ปีข้างหน้าหรือมากกว่านั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าการเก็บเงินออมไว้ โดยไม่ยอมซื้อสินค้าในขณะนั้นอาจจะสูญเสียความพอใจที่ควรได้รับการซื้อสินค้าในปัจจุบันมากกว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากการออมทั้งยังเสียเวลาคอยที่จะซื้อสินค้าในอนาคตที่อาจมีราคาสูงมากกว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับอีกด้วย ดังนั้นถ้าหากพอใจที่จะซื้อสินค้าในวันนี้มากกว่าการหวังผลตอบแทนที่จะได้รับเพิ่มขึ้นในอนาคตก็จะมี การออมลดลง

3. รายได้ส่วนบุคคลสุทธิ ผู้ที่มีรายได้คงที่แน่นอนเป็นประจำทุกเดือนในจำนวนที่ไม่สูงมากนัก เช่น ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชนระดับต่ำ จำนวนเงินออมที่กันไว้ อาจเป็นเพียงจำนวนน้อยตามอัตราส่วนของรายได้ที่มี ซึ่งต่างจากจำนวนเงินออมของผู้บริหารระดับสูงที่จะมีเงินเหลือออมได้มากกว่า นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงรายได้เนื่องจากการเลื่อนตำแหน่ง การโยกย้ายงาน การถูกปลดออกจากตำแหน่งหน้าที่การงานที่มีผลต่อระดับการออมเช่นกัน ก็อาจทำให้มีการออมเพิ่มมากขึ้นหรือลดลงไปจากระดับเดิมได้ ดังนั้นในระหว่างที่มีรายได้มากกว่าปกติ หรือในขณะที่มีความสามารถหารายได้ได้อยู่จึงควรจะมีการออมไว้เพื่อป้องกันปัญหาทางการเงิน

4. ความแน่นอนของจำนวนรายได้ในอนาคตหลังการเกษียณอายุ ถ้าผู้มีรายได้ทุกคนทราบได้แน่นอนว่าเมื่อใดก็ตามที่ไม่มีความสามารถหารายได้ได้อีกต่อไป ก็จะไม่มีปัญหาทางการเงินเกิดขึ้นหรือถ้ามีก็ไม่ใช่ว่าปัญหาที่รุนแรงมากนัก เนื่องจากหน่วยงานที่เคยทำงานอยู่มีนโยบายช่วยเหลือในวัยชราหลังเกษียณอายุหรือภายหลังออกจากงานก่อนกำหนด เช่น นโยบายการให้บำนาญ บำเหน็จ เงินชดเชย เป็นต้น ดังนั้นผู้ออมอาจมีการออมลดลงเพื่อกันเงินไว้ใช้จ่ายมากขึ้น โดยไม่ทำให้จำนวนเงินรวมในอนาคตกระทบกระเทือนแต่ประการใด เงินออมควรเก็บรักษาอย่างไรจึงจะปลอดภัย การเก็บเงินไว้กับตนเองย่อมไม่ปลอดภัยและเป็นการสูญเสียรายได้ที่ควรจะได้รับ ดังนั้นเงินออมควรเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยและมีรายได้ด้วย โดยการฝากสถาบันการเงินบางแห่งไว้ เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน สหกรณ์ออมทรัพย์หรืออาจเก็บออมในรูปของการซื้อหลักทรัพย์ หรือตราสารที่มีความมั่นคง ก่อให้เกิดรายได้และสามารถเปลี่ยนมาเป็นเงินสดได้ง่ายมาถือไว้ ดังนั้นการออมนับว่ามีความสำคัญค่อนข้างมากเพื่อยอมรับการลงทุนและเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและต่อผู้ออมเองเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในชีวิตในระยะยาว

เมื่อพิจารณาสถานการณ์การออมของไทยสามารถกระตุ้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยใช้สัญญาณของช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนเพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดมาตรการและนโยบายที่เหมาะสมและสอดคล้อง ซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐบาลปัจจุบันมีนโยบายในการบริหารระบบเศรษฐกิจโดยการปรับลดอัตราดอกเบี้ย เพื่อช่วยกระตุ้นและเร่งส่งเสริมให้มีการลงทุนในระบบมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากแนวโน้มของช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนเริ่มลดลง โดยสังเกตได้จากตัวเลขการออมและการลงทุนประเทศไทย เป็นที่น่าสังเกตว่าสาเหตุที่ช่องว่างระหว่าง

การออมและการลงทุนมีค่าเป็นบวกหรือที่เรียกว่าเกิดเหตุการณ์ส่วนเกินของการออม (Saving Surplus) มิได้เกิดจากการออมและการลงทุนที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกันแต่อย่างใด ทั้งนี้ หากมีการพิจารณากันให้ละเอียดจะพบว่าแนวโน้มการออมในประเทศมีอัตราการขยายตัวในช่วงปี 2538 - 2539 และกลับลดลงในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี 2540 - 2542 หลังจากนั้นในปี 2543 - 2544 ก็มีแนวโน้มในการขยายตัวเพิ่มขึ้น ในขณะที่แนวโน้มการลงทุนของประเทศมีลักษณะการหดตัวค่อนข้างรุนแรงในช่วงปี 2540 และปี 2541 โดยมีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ -17.37 และร้อยละ -40.62 ตามลำดับ หลังจากนั้นมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นที่ชะลอลงจนถึงปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันก็พบว่า ร้อยละของช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนต่อ GDP ก็มีแนวโน้มเป็นบวกตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมาแม้ว่าจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงก็ตาม

ตารางที่ 1.1 แสดงช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนของประเทศไทย

หน่วย : พันล้านบาท

ข้อมูล ปี พ.ศ.	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544
การออมของประเทศ	1,492.10	1,580.22	1,564.14	1,470.08	1,397.66	1,552.26	1,556.70
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	-	5.91	-1.02	-6.01	-4.93	11.06	0.29
การลงทุนของประเทศ	1,762.16	1,928.16	1,593.16	946.97	950.6	1,117.60	1,225.24
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	-	9.42	-17.37	-40.62	0.49	17.57	9.63
ช่องว่างระหว่างการออม และการลงทุน	-270.06	-347.95	-29.02	524.1	447.05	434.66	331.46
ผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศ (GDP)	4,186.21	4,611.04	4,732.61	4,626.45	4,657.08	4,916.51	5,123.42
ช่องว่างระหว่างการออม และการลงทุนต่อ GDP (%)	-6.45	-7.55	-0.61	11.33	9.6	8.84	6.47

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันกลับเกิดเหตุการณ์ที่ช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนเป็นบวก มีผลทำให้ประเทศไทยเกินดุลบัญชีเดินสะพัด ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเงินออมจากต่างประเทศมากนัก แต่ภาวะการดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากการออมภายในประเทศมีค่อนข้างสูง ในขณะที่ความเจริญเติบโตของการลงทุนชะลอตัวลงอย่างมากในช่วงปี 2540 - 2541 ดังนั้น รัฐบาลจึงส่งเสริมสนับสนุนโดยมาตรการเพื่อกระตุ้นทางด้านอุปสงค์ โดยผ่านตัวแปรเศรษฐกิจทางด้านการลงทุนของภาคเอกชนให้สูงขึ้น สำหรับมาตรการในการส่งเสริมการลงทุนนั้น นอกเหนือไปจาก

การให้ความสำคัญกับการพัฒนาตลาดทุนแล้ว รัฐบาลยังควรให้ความสำคัญกับโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาคเอกชนซึ่งจะต้องได้รับการสนับสนุนทั้งโดยตรงและโดยทางอ้อม ซึ่งในประเด็นดังกล่าวรัฐบาลอาจให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมของโครงการว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือไม่อย่างไร ซึ่งเป็นแนวทางเช่นเดียวกับการพิจารณาโครงการลงทุนของภาครัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันและสร้างความมั่นคงได้ว่าโครงการนั้นๆ มีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง แต่อย่างไรก็ตามรัฐบาลควรควรมีแนวนโยบายในการรักษาอัตราการออมให้มีความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในช่วงนี้จะเป็นส่วนเกินของการออม (Saving Surplus) แต่ก็จะต้องรักษาอัตราการออมให้มีความเจริญเติบโตเสถียรภาพ ทั้งนี้เพื่อรองรับในช่วงภาวะที่เศรษฐกิจขยายตัวอย่างเต็มที่หรือช่วงที่ประเทศต้องการเงินลงทุนสูง เนื่องจากการออมที่แท้จริงควรจะต้องอยู่ในระดับสูงเพื่อสนองตอบความต้องการลงทุนได้ตลอดเวลา นอกจากนี้รัฐบาลก็ต้องมีหน้าที่ในการรวบรวมเงินออมและกระจายเงินออมไปสู่ภาคลงทุน ประการสำคัญคือจะต้องสนับสนุนโครงการลงทุนให้เกิดขึ้นซึ่งจะสามารถเปลี่ยนเงินออมให้กลายเป็นเงินทุนที่มีดอกผลเพื่อช่วยกระตุ้นอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้โดยไม่ต้องพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ

ปัจจุบัน ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุในปี 2550 ประเทศไทยมีผู้สูงอายุประมาณ 7.04 ล้านคนและคาดว่าจะระหว่างปี 2543-2643 ประเทศไทยจะมีประชากรสูงอายุเพิ่มจาก 9.4% เป็น 29.38% ขณะที่วัยทำงานจะปรับลดลงจาก 65.9% มาอยู่ที่ 53.7% อายุขัยโดยเฉลี่ยเพศชายจะเพิ่มจาก 67.1 ปี เป็น 78 ปี ส่วนเพศหญิงจะเพิ่มจาก 74.8 ปี เป็น 83.8 ปี ส่งผลให้อัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุต่อประชากรวัยทำงาน เพิ่มจาก 14.26% เป็น 55.49% และจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20 ในอีก 20 ปีข้างหน้า นั่นคือประเทศไทยจะมีอัตราประชากรวัยทำงาน (อายุ 15 - 59 ปี) ต่อผู้สูงอายุ ที่จะต้องดูแลคิดเป็น 6 : 1 และจะเปลี่ยนเป็น 3 : 1 ในอีก 20 ปีข้างหน้าอันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าด้านการแพทย์ซึ่งทำให้ประชากรมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้นและผลจากการวางแผนครอบครัวที่มีประสิทธิภาพทำให้อัตราการเกิดลดลงซึ่งจะเป็นภาระต่อรัฐบาลและประชากรวัยทำงานต่อไป (ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ดังนั้นจึงต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีการออมเงินตั้งแต่วัยทำงานเพื่อให้มีรายได้ไว้ใช้จ่ายอย่างเพียงพอหลังเกษียณอายุซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลและลูกหลานหรือประชากรวัยทำงานในอนาคตในการเลี้ยงดูผู้สูงอายุอีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการเติบโตและเกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในระยะยาวของประเทศอีกด้วย (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.2549:22)

ในส่วนของรัฐบาลก็ได้วางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10 (พ.ศ.2549 – 2554) ซึ่งจะประกาศใช้ในปีงบประมาณ 2550 (ตุลาคม 2549) ที่ยังคงเน้นด้านสังคมและเศรษฐกิจที่เข้มแข็งและการพัฒนาที่ยั่งยืนแต่ละมุ่งพัฒนาให้มีความสมดุลในทุกด้านรวมถึงการส่งเสริมการออมของประเทศเพื่อสร้างวินัยในการใช้จ่ายของครัวเรือนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและกระจายผลของการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีการพัฒนาสังคมเชิงรุกที่เป็นการลงทุนอย่างคุ้มค่า เช่น เตรียมความพร้อมสังคมไทยสู่สังคมผู้สูงอายุเสริมสร้างค่านิยมและพฤติกรรมออมของประชาชนเพื่อสร้างหลักประกันด้านรายได้ (โคทม อาริยา.2549:2-4)และในแผนการบริหารราชการแผ่นดินก็ได้มียุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมแก่ผู้สูงอายุ โดยมุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมีการเพิ่มโอกาสในการทำงานของผู้สูงอายุมุ่งสร้างและขยายโอกาสในการเข้าถึงหลักประกันทางสังคมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้สูงอายุ

ในส่วนของประชาชนไม่ว่าจะเป็นประชาชนในจังหวัดใดพบว่าครัวเรือนมีพฤติกรรมการอุปโภคบริโภคสินค้าคงทนประเภทรถยนต์ โทรศัพท์มือถือและเครื่องใช้ไฟฟ้ามากขึ้น การเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้สะดวกมากขึ้นและขาดแรงจูงใจในการออม นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของประชากรจะมีผลต่อการออมของบุคคลโดยตรง เมื่อพิจารณาวงจรชีวิตของคนตั้งแต่เริ่มแต่งงานและมีบุตรจำเป็นต้องมีการออมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรในอนาคต เมื่อช่วงเวลาผ่านไปเข้าสู่ช่วงที่บุตรอยู่ในวัยทำงาน ค่าใช้จ่ายของพ่อแม่เกี่ยวกับบุตรจะลดลงการออมจะสูงขึ้นเพื่อไว้ใช้ในวัยหลังเกษียณและเมื่อพ่อแม่เข้าสู่วัยสูงอายุ การออมจะลดลงเพราะต้องใช้จ่ายเพื่อการดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาลตัวเอง ซึ่งในอดีตที่ผ่านการออมภาคครัวเรือนต่อ GDP มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2535 การออมภาคครัวเรือนต่อ GDP มีอัตราร้อยละ 9.65 และลดลงเหลือร้อยละ 6.28 ในปี 2540 และเหลือร้อยละ 3.87 ในปี 2546 การที่การออมภาคครัวเรือนของประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง อาจเนื่องจากขาดการส่งเสริมการออมอย่างเป็นระบบและจริงจัง (สศค. 2549: 9) อีกทั้งการมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีเพิ่มขึ้นน้อยกว่ารายจ่าย ดังนั้นการออมของคนไทยในปัจจุบันที่น่าจะอยู่ในระดับสูงก่อนจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุกลับไม่เป็นไปตามหลักการเพราะสภาพเศรษฐกิจไม่จูงใจให้เกิดการออมอันอาจเป็นผลมาจากราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น ปัญหาความมั่นคงภายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จึงส่งผลให้การออมระดับบุคคลค่อนข้างต่ำมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคสูงขึ้นทำให้การออมเพื่ออนาคตอาจไม่มากพอที่จะนำไปขยายการลงทุนได้ เท่าที่ควร อีกทั้งรูปแบบของครัวเรือนก็เปลี่ยนแปลงไป การส่งเสริมการออมเพื่อสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตนั้นก็มีรูปแบบแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของการประกอบอาชีพและการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารของแต่ละบุคคลมีการดำเนินการโดย

รัฐบาลและเอกชนเพื่อให้ครอบคลุมประชาชนทุกคน เช่น การนำเงินฝากธนาคาร การซื้อพันธบัตร รัฐบาล การประกันชีวิต การเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างๆ การประกันสังคมกรณีชราภาพหรือการซื้อ หน่วยลงทุนในกองทุนต่างๆ เป็นต้น

การออมที่เหมาะสมในยามเกษียณหรือยามชรามีอยู่หลากหลายวิธีด้วยกัน ซึ่งการออมที่เป็นที่นิยมกันมากสามารถจำแนกได้คือ

1. การฝากเงินธนาคารเป็นแหล่งเงินออมที่ถือว่ายังมีความมั่นคงปลอดภัยและมีสภาพคล่องสูงแต่มีข้อด้อยอยู่บ้างตรงที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากปัจจุบันค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับวิธีการลงทุนอื่น

2. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์หรือแบบบำนาญ แหล่งเงินที่ไม่ควรมองข้ามสำหรับการวางแผนการเกษียณเพราะการทำประกันชีวิตแบบนี้นอกจากจะได้รับความคุ้มครองตามเงื่อนไขของกรมธรรม์ผู้เอาประกันยังรู้ผลตอบแทนที่แน่นอนหรือกรมธรรม์แบบบำนาญก็จะมี การจ่ายเงินคืนให้เป็นรายงวดอีกด้วยแต่ข้อด้อยของการทำประกันชีวิต คือการขาดสภาพคล่องเพราะเป็นการซื้อความคุ้มครองและสะสมเงินระยะยาว

3. ซื้อบ้านหรือที่ดินก่อนในทำเลดี จะช่วยให้มีรายได้จากการเก็บค่าเช่าบ้าน ค่าเช่าที่ได้มากพอสมควร การลงทุนชนิดนี้สอดคล้องกับผู้ที่ปลดเกษียณซึ่งอยากให้ค่าเงิน โดตันอัตราเงินเฟ้ออย่าง ยิ่ง

4. กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) กองทุน RMF ก็เป็นแหล่งเงินสำหรับคนวัยเกษียณที่ สำคัญ โดยเป็นกองทุนที่ส่งเสริมการออมระยะยาวเพื่อเป็นหลักประกันให้กับตัวเองและครอบครัว เพื่อต้องเกษียณอายุ มีลักษณะของการออมโดยความสมัครใจที่ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็น แรงจูงใจให้ตัดสินใจลงทุน นอกเหนือไปจากผลประโยชน์ที่ผู้ลงทุนจะได้รับจากนโยบายการลงทุน ที่หลากหลายตามความเสี่ยงที่ผู้ลงทุนยอมรับได้

5. ซื้อทองคำไว้รักษาค่าเงิน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้จัดทำจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการออมเพื่อการดำรงชีพยามชรา ภาพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งถือว่าประชาชน ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่นั้นับว่าเป็นกลุ่มประชากรที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดเชียงใหม่และผล การศึกษาจะเป็นการช่วยให้ประชาชนมีการออมและเห็นความสำคัญของการออมมากยิ่งขึ้น อีกทั้ง ยังจะทราบได้ว่าประชาชนในแต่ละคน ส่วนใหญ่จะมีการเลือกการออมเพื่อการดำรงชีพยามชรา ภาพนั้นอย่างไรเพื่อเป็นการเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุหรือก่อนถึงวัยชราและเป็นประโยชน์ต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นประโยชน์แนวทางในการส่งเสริมการออมในรูปแบบต่างๆ ให้ เหมาะสมกับกลุ่มประชากรต่อไป อีกทั้งเพื่อนำผลการศึกษาประกอบเป็นข้อมูลในการพิจารณา ตัดสินใจแก่ประชาชนต่อไปในอนาคตได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาถึงพฤติกรรมการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจในการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถนำไปเป็นแนวทางต่อการเลือกการออมประเภทต่าง ๆ ของประชาชนและเพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชนนำไปกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการออมในรูปแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกลุ่มประชากรและความพอเพียงต่อการยังชีพหลังเกษียณอายุหรือยามชราภาพต่อไป

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ จำกัดขอบเขตการศึกษาทางด้านประชากร โดยการสุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.5 นิยามศัพท์

การออม คือ รายได้เมื่อหักรายจ่ายแล้วจะมีส่วนซึ่งเหลืออยู่ ส่วนของรายได้ที่เหลืออยู่ซึ่งไม่ได้ถูกใช้สอยออกไปนี้เรียกว่าเงินออม

ผู้สูงอายุหรือชราภาพ หมายถึง บุคคลทั่วไปที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ผู้ที่สูงทั้งวัยวุฒิ คุณวุฒิ และประสบการณ์

เกษียณอายุ หมายถึง ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ ที่มีอายุครบ 60 ปี ในปีงบประมาณนั้น ๆ (1 ตุลาคม – 30 กันยายน)

กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) หมายถึง เป็นสวัสดิการแก่ลูกจ้างเมื่อออกจากงานจะได้รับเงินก้อนที่เกิดจากการออมของตนเอง สิทธิทางด้านภาษี และผลประโยชน์จากกองทุน โดยกองทุนดังกล่าวมีฐานะเป็นนิติบุคคลแยกออกจากกิจการของนายจ้าง มีคณะกรรมการกองทุนฯ เป็นผู้ดูแลกองทุนฯ

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) หมายถึง สถานะเป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ คือ พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ในการจัดตั้ง คือ เพื่อเป็นหลักประกันการจ่ายบำเหน็จบำนาญให้แก่ข้าราชการ, ส่งเสริมการออมทรัพย์และจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นให้สมาชิก

การประกันชีวิต คือ การวางแผนเพื่อคุ้มครองความเสี่ยงของชีวิตที่อาจเกิดขึ้น โดยได้รับเงินชดเชยความเสียหายจากบริษัทที่รับประกันชีวิตให้กับผู้ทำประกันชีวิตเองหรือผู้รับผลประโยชน์ในสัญญา

ผู้ทำประกันชีวิต หมายถึง บุคคลซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียในสิ่งที่เอาประกันเป็นคู่สัญญากับบริษัทประกันซึ่งมีหน้าที่เปิดเผยข้อความจริงอันเป็นสาระสำคัญต่อการพิจารณาของผู้รับประกัน และมีหน้าที่ชำระเบี้ยประกันตามจำนวนที่ได้ตกลงกันไว้และเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นกับผู้เอาประกัน ผู้เอาประกันมีสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามความเสียหายที่แท้จริงได้แต่ไม่เกินจำนวนเงินเอาประกันหรือจำนวนทุนเอาประกัน

ผู้รับผลประโยชน์ หมายถึง บุคคลภายนอกสัญญาประกันและต้องมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้เอาประกันมีสิทธิเข้ารับประโยชน์ในค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยตามข้อตกลงของผู้เอาประกันและผู้ได้รับประโยชน์ซึ่งผู้รับประโยชน์อาจเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้ทำประกันได้

เบี้ยประกัน หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้ทำประกันต้องจ่ายให้แก่บริษัทประกันตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงไว้ในสัญญาซึ่งการจ่ายเบี้ยประกันอาจจ่ายเป็นรายปี ราย 6 เดือน รายไตรมาสหรือรายเดือนได้ตามที่ระบุไว้ในกรมธรรม์